

Motion till riksdagen 2009/10:C480

av **Carina Moberg m.fl. (s, v, mp)**

Bostadspolitiskt mål

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen beslutar att upphäva målen för områdena Bostadsmarknad och Hållbart samhällsbyggande och godkänner det mål som föreslås i motionen.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om bostadspolitiska verktyg.

Motivering

Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet anser det helt nödvändigt med en bostadspolitik som tar ansvar för bostadssituationen i landet. Den borgerliga regeringen avvecklar, avskaffar och avrustar. Vi menar att Sverige tvärt emot behöver en socialt hållbar bostadspolitik som är förutsägbar, framtidsinriktad och för alla. För detta krävs en omformulering av det bostadspolitiska målet och en utveckling av de bostadspolitiska verktygen. Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet är överens om målsättningen för bostadspolitiken, och vi avser att utforma en politik som inrymmer de verktyg som behövs för att nå detsamma.

Mål för bostadspolitiken

Under den moderatledda regeringen har det bostadspolitiska målet omformulerats till två delmål för Bostadsmarknad och Hållbart byggande. Målet för Bostadsmarknad har kommit att ersätta det tidigare bostadspolitiska målet. Det nu gällande målet för Bostadsmarknad innebär ”långsiktigt väl fungerande bostadsmarknader där konsumenternas efterfrågan möter ett utbud av bostäder som svarar mot behoven”. Genom målformuleringen avser sig regeringen det övergripande ansvaret för bostadspolitiken. Bostadsmarknaden

Fel! Okänt namn på

har blivit ett område där marknaden själv ska råda utan politiskt och samhällsligt inflytande. Lika allvarligt är att det nu gällande målet för bostadsmarknad saknar centrala formuleringar kring sociala ambitioner om bra bostäder till rimliga kostnader för alla. Likaså saknas ambitioner om långsiktigt hållbar boendemiljö.

Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet ser bostadspolitiken som ett viktigt inslag i den generella välfärdspolitiken och en given del i samhällsbyggandet för en långsiktigt hållbar utveckling. Vi menar därför att målet för bostadspolitiken måste utvecklas och anser det helt nödvändigt att utgå från det tidigare bostadspolitiska målet och till det koppla de verktyg som krävs för att återupprätta en social bostadspolitik. Ett bostadspolitiskt mål med tydliga sociala ambitioner klargör den politiska viljeinriktningen och har en viktig funktion för att precisera behov av insatser och val av politiska verktyg. Ett tydligt mål bidrar även till att de politiska ambitionerna vinner större genomslag då det uppmuntrar och vägleder övriga samhällsaktörer att vidta åtgärder i samma riktning.

Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet anser att det bostadspolitiska målet i detta skede bör ha följande formulering:

”Alla ska ges förutsättningar att leva i goda bostäder till rimliga kostnader och i en stimulerande och trygg miljö inom långsiktigt hållbara ramar. Boende- och bebyggelsemiljön ska utgå ifrån människors efterfrågan och behov och bidra till jämlika förhållanden och särskilt främja en god uppväxt för barn och ungdomar. Vid planering, byggande och förvaltning ska en ekologiskt, ekonomiskt och socialt hållbar utveckling vara grund för verksamheten.”

Bostadspolitiska verktyg

Ett ambitiöst bostadspolitiskt mål i enlighet med vårt förslag kräver utvecklade bostadspolitiska verktyg. Marknaden själv har visat sig vara oförmögen att svara mot de krav som ställs för att uppnå en social bostadspolitik.

Bostädernas kvalitet, standard och funktion har länge varit centralt för den svenska bostadspolitiken. Vi menar att uppmärksamhet även bör riktas mot boendets attraktivitet i vidare mening. Sverige behöver utveckla fler attraktiva och hållbara bostadsområden med blandade upplåtelseformer. Fler attraktiva bostadsområden ökar livskvaliteten men är även viktiga för att klara bostadsförsörjningen, öka den sociala sammanhållningen och minska klyftorna i samhället.

Grunden i den sociala bostadspolitiken är en bostadsmarknad i balans med god tillgång till såväl hyresrätter och kooperativa hyresrätter som bostadsrätter och bostäder med äganderätt. Genom en mångfald av upplåtelseformer är det möjligt att skapa fler attraktiva boendemiljöer och ge möjlighet för den enskilde att forma sitt boende efter egna behov, krav och önskemål.

Vi ser inte något behov av att göra omfattande förändringar i hyressättningssystemet. Bruksvärdessystemet ska vara kvar. Vi säger nej till marknadshyror. Hyrorna ska baseras på hyresgästernas gemensamma värderingar, och likvärdiga lägenheter ska ges lika hyror. Det måste vidare finnas ett håll-

Fel! Okänt namn på

fast hyrestak som skyddar hyresgästens rätt att bo kvar. Vi anser att det är parterna på hyresmarknaden som måste stå för konstruktionen av detta hyrestak.

Den moderatstyrda regeringen har tagit bort stöden för nyproduktion av hyresrätter. Bostadsbyggandet har därmed sjunkit kraftigt år från år och har nära halverats jämfört med 2006. Byggandet av hyresrätter har mer än halverats jämfört med snittet åren 2004–2006.¹ Prognoseerna för bostadsbyggandet kommande år är fortsatt mycket dystra.

Det är helt nödvändigt att öka takten för bostadsbyggandet, inte minst hyresrätter. Stora ungdomskullar står på tröskeln på väg in på bostadsmarknaden. Cirka 70 procent av Sveriges kommuner uppger att det är brist på hyresrätter, inte minst bostäder som ungdomar efterfrågar. Bristen på bostäder riskerar att bli ett allvarligt hinder för Sveriges möjligheter att bekämpa arbetslösheten och öka sysselsättningen. Tillgången på bostäder påverkar rörligheten på arbetsmarknaden och det lokala näringslivets möjligheter att rekrytera medarbetare med rätt kompetens. Vi inom det rödgröna samarbetet är övertygade om att Sverige behöver en aktiv bostadspolitik där staten gör mer – inte mindre – för att öka bostadsbyggandet. Sverige behöver fler hyresrätter – inte färre.

Stora fastighetsbestånd från miljonprogrammets tid står inför omfattande renoveringsbehov. Eftersom många flerfamiljshus är byggda under en kort period sammanfaller flera hundratusen lägenheters upprustningsbehov tidsmässigt. Renoveringen är och måste vara ett ansvar för fastighetsägarna och ses som en självklar del i en god förvaltning. Samtidigt som upprustning av enskilda fastigheter är av stor vikt för hyresgästernas boendekvalitet innebär en upprustning också en strategisk möjlighet till utveckling och förnyelse – en möjlighet som nu måste tas tillvara. Vi vill därför att staten och näringslivet tar ett gemensamt ansvar med kommunsektorn och de boende att utveckla miljonprogramsområden och därmed skapa flera attraktiva, energieffektiva och klimatsmarta bostadsområden.

Stockholm den 6 oktober 2009

Carina Moberg (s)

Egon Frid (v)

Johan Löfstrand (s)

Gunnar Sandberg (s)

Fredrik Lundh (s)

Börje Vestlund (s)

LiseLotte Olsson (v)

Jan Lindholm (mp)

Eva Sonidsson (s)

Christina Oskarsson (s)

Kristina Zakrisson (s)

Rose-Marie Carlsson (s)

¹ Källa: SCB.